

Nr 57

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående fullmakt att i arbetslöshetsbekämpande syfte igångsätta arbeten, för vilka anslag uppförts å allmän beredskapsstat för budgetåret 1956/57, m. m.; given Stockholms slott den 1 februari 1957.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 februari 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

Allmän beredskapsstat för budgetåret 1956/57 har fastställts av 1956 års riksdag (prop. 95, rskr 349—357, 379 och 412). Beredskapsstaten upptager på driftbudgeten en anslagssumma av 465,3 miljoner kronor och på kapitalbudgeten en anslagssumma av 199,6 miljoner kronor eller sammanlagt 664,9 miljoner kronor. Med å beredskapsstaten uppförda anslag skall finansieras

en investeringsreserv, som omfattar såväl anläggnings- och husbyggnadsarbeten som statliga industribeställningar. Investeringsreserven, som sannolikt icke kan realiseras i hela sin omfattning, inrymmer alternativa sysselsättningsprogram för mötande av skilda arbetslöshetssituationer.

Beträffande statsbidragsgrunderna för kommunala och enskilda arbeten gäller, att bidragsgrunderna kan jämkas där så erfordras med hänsyn till de särskilda förhållanden under vilka investeringsverksamheten kan komma att bedrivas.

För att sätta beredskapsstaten i kraft erfordras beslut av riksdagen. Emellertid har Kungl. Maj:t i likhet med tidigare år bemyndigats att, därest arbetsmarknadsläget så påfordrar, inom ramen av ett belopp av 300 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag uppförts å beredskapsstaten. Härigenom har möjliggjorts en begränsning av arbetslöshetsanslagen på riksstaten till vad som erfordras under normala förhållanden på arbetsmarknaden. Bemyndigandet har hittills icke tagits i anspråk.

I skrivelse den 18 januari 1957 har *arbetsmarknadsstyrelsen* behandlat frågan om sysselsättningsberedskapen under budgetåret 1957/58. Härvid har styrelsen anmält, att arbetet med upprättande av förslag till investeringsreserv för budgetåret 1957/58 pågår inom styrelsen. Arbetet bedrivs under den förutsättningen, att allmän beredskapsstat för nämnda budgetår icke för närvarande avses att upprättas. Planeringen har med hänsyn härtill begränsats till en revidering och komplettering av investeringsreserven för innevarande budgetår. Företag i investeringsreserven, som överförts till det ordinarie arbetsprogrammet eller som av annan anledning bör avföras från investeringsreserven, avses sålunda bli ersatta med nya företag, då så anses lämpligt med hänsyn till företagens angelägenhet, planeringsmöjligheterna och på riksstat eller allmän beredskapsstat uppförda anslag.

Arbetsmarknadsstyrelsen anser sig icke nu kunna ingå på en närmare bedömning av arbetsmarknadssituationen under nästa budgetår. De omständigheter, som för närvarande är kända, gör det emellertid antagligt — framhåller styrelsen — att för beredskap mot arbetslöshet under budgetåret 1957/58 tillräckliga statsmedel kommer att stå till förfogande, därest Kungl. Maj:t av riksdagen bemyndigas att, om arbetsmarknadsläget så påfordrar, inom ramen av ett belopp av 300 miljoner kronor meddela beslut om utförande av de arbeten eller de slag av arbeten, för vilka anslag uppförts å allmän beredskapsstat för budgetåret 1956/57.

Arbetsmarknadsstyrelsen har vid detta bedömande förutsatt *dels* att från investeringsreserven avförda företag, som vid fastställandet av allmän beredskapsstat för innevarande budgetår avsågs att finansieras med anslag till kollektivt angivna investeringsändamål, får inom ramen för respektive anslag ersättas med nya företag av samma slag, *dels* att i investeringsreserven kvarstående företag, som vid fastställandet av beredskapsstaten avsågs

att finansieras med ett för vissa särskilt angivna företag gemensamt anslag, får inom anslaget ram utföras för den högre kostnad som kan ha förorsakats av prisstegringar eller nödvändiga ändringar av planerna, dels att å den allmänna beredskapsstaten uppförda anslag får användas på sätt för innevarande budgetår medgivits, dels ock att i likhet med vad som gäller för innevarande budgetår överskridanden av vissa riksstatsanslag får ske. Styrelsen har vidare förutsatt att gällande grunder för statsbidrag till kommunala och enskilda arbeten i investeringsreserven må jämkas med hänsyn till de särskilda förhållanden under vilka investeringsverksamheten kan komma att bedrivas.

Slutligen understryker arbetsmarknadsstyrelsen, att en fortlöpande detaljplanering är en förutsättning för här avsedd beredskap mot sysselsättningsrubbningsrubbningar.

Departementschefen. I likhet med arbetsmarknadsstyrelsen anser jag, att det icke nu är möjligt att ingå på en närmare bedömning av arbetsmarknadssituationen under nästa budgetår. De omständigheter, som för närvarande är kända, gör det emellertid, såsom styrelsen även framhållit, antagligt att en tillräcklig beredskap mot arbetslöshet skapas för budgetåret 1957/58, om en finansfullmakt till oförändrat belopp av 300 miljoner kronor ställes till Kungl. Maj:ts förfogande. Fullmakten bör liksom för innevarande budgetår anknytas till de på allmän beredskapsstat för budgetåret 1956/57 uppförda anslagen. Därest utvecklingen på arbetsmarknaden senare skulle ge anledning därtill, torde på grundval av arbetsmarknadsstyrelsens utredningar om revidering och komplettering av investeringsreserven ett förslag till allmän beredskapsstat få upprättas och underställas riksdagen.

Mot vad arbetsmarknadsstyrelsen anfört i fråga om förutsättningarna för att inom den föreslagna finansfullmaktens ram disponera anslagen å beredskapsstaten — vilket ansluter sig till vad som tidigare gällt — har jag ingen erinran. Vad styrelsen föreslagit i fråga om statsbidragsgrunderna för kommunala och enskilda arbeten i investeringsreserven föranleder icke heller någon erinran från min sida. De nu gällande statsbidragsgrunderna bör sålunda i enlighet med vad som medgivits för innevarande budgetår kunna jämkas, därest så visar sig erforderligt.

Slutligen vill jag understryka arbetsmarknadsstyrelsens uttalande, att en fortlöpande detaljplanering är en förutsättning för en god beredskap mot sysselsättningsrubbningar.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1957/58, därest arbetsmarknadsläget så påfordrar, inom ramen av ett belopp av 300 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag är uppförda å allmän beredskapsstat för budgetåret 1956/57.

Kungl. Maj:ts proposition nr 57 år 1957

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ingrid Qvarnström